

δρῶν καὶ τῆς βλαστήσεως του τῆς ἀφθόνου, περιτειχίζουμενος διὰ περιστυλίου καὶ ἀνοίγων εὐρύγωρον ὡς ἀψίδα τὴν θύραν του εἰς τοὺς περιπατητάς.

Εἰς τὸ κέντρον σχεδὸν τοῦ λιμένος ὅλιγον ἀπωτέρω τῆς θαλάσσης ἀποστίλων ὅλοκληρος νεότιστος ἐκ μαρμάρου μὲ τοὺς λεπτοτεχνημένους ύψηλούς κίονας του ύψουτο ὁ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς ἔξαστυλος μὲ τὴν μετόπην του φέρουσαν σειρὰν μικροσκοπικῶν ἀψίδων.

"Ἐπειτα συγκεχυμένως ἡπλοῦντο στοιχαῖται ὅλαι αἱ ἄλλαι πλεύσιαι ἐπαύλεις μὲ τὰ πολλὰ τετράγωνα παραθύρα καὶ τὰς γαμηλὰς στέγας τὰς ὁρίζοντις καὶ τοὺς κίονας ἄλλαι στηριζόμεναι ἐπὶ θεμελίων συμπαγῶν ἄλλαι βυθιζόμεναι μαλακὰ ἐντὸς τῆς θαλάσσης. Ἐν ἀπόπτῳ ἐφάνετο ἡ ἀγράφη, συγκεχυμένη, μὲ τὰς οἰκοδομήματα τὰ δημόσια καὶ τὰ ἀγάλματά της. Συμφυρώδης παραθύρων, συμφυρώδης κιόνων μαρμάρινων, συμφυρώδης περιστυλίων καὶ πλατέων ἀνόρθων ὑψηλῶν — συμφυρώδης λευκὸς τρυπουμένως ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀπὸ ὑψηλούς πύργους κοσμουμένους ἀπὸ διεζόμυκτα διατελλωτὰ καὶ κιονίσκους.

Πρὸς τὰ δεξιά παρὰ τὴν θαλάσσαν ἐφάνετο ὑπερομέγεθες ὅλον μαρμάρινων τὸ γυμνάσιον περιστερόμενον ὑπὸ εὐρείας προσυμψίας φορτωμένης ὑπὸ ἀγαλμάτων. Εἰς τὸ μέσον τῆς προσυμψίας ὑψοῦτο, τρωγόμενον κατὰ τὰς βάσεις ὑπὸ τῶν δένδρων τὸ τρίγωρον οἰκοδόμημα, διώροφον μὲ δύο πτέρυγας παραλλήλους στηριζόμενας ἐπὶ κιόνων δωρικῶν. "Ἐμπροσθεν αὐτῶν ἐπὶ παχείας βάσεως κρητιζόδους ὑψοῦτο γιγάντειον δεσπόζον τοὺς οἰκοδομήματος τὸ ἀγαλμα τοῦ κερυνοφόρου Ἡρακλέους.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ λιμένος παρὰ τὴν παραλίαν ἔμπροσθεν τῶν ἀγαλμάτων ἥρεμα καὶ ἐκεῖνα ὡς ἀγάλματα ἀνεπαύσοντο ἐκ τοῦ ὅρομου τῆς ἡμέρας τέσσαρον ἡ πέντε ἐμπορικὰ πλοῖα μηνοειδῆ μὲ τὸν ὑψηλὸν των ἴστων γυμνωμένον καὶ τὴν Cecilia vela ἐρριμμένην ἐντελῶς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

Εἰς τὰ ύψη ἐπὶ συμπλέγματος λοφίσκων δεσπόζουσα τοῦ λιμένος διοικήσουσα, δεσπόζουσα τοῦ κόλπου, αὐστηρῷ ως φρούριον ἔξωτερικῶς, ἀποκρύπτουσα τὴν ἑσωτερικήν της κομψότητα — ἔλαμπε ὑπὸ τὸ σεληνόφως ἡ ἐπαυλίς τοῦ δικτάτωρος Καίσαρος περιτριγυρίζουμένη ὡς ὑπὸ συνδείκες ἀπὸ τὰς αὐστηρὰς οἰκοδομάς του Πομπηίου, τοῦ Ὀρτενσίου, τοῦ Μαρίου.

[Ἐπεταὶ τὸ τέλος.]

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Δ. ΕΠΙΣΚΟΠΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΕΩΝ

ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ ΕΡΙΣ ΠΕΡΙ
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΙΣ

'Αρ' οὖ χρόνου διεσκεδάσθη ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ κοιτίδος τὸ ἀνθρώπινον γένος, μία καὶ ἀδιάλειπτος γραμμὴ πάλις διήκει διὰ τῶν διαρρευσάντων αἰώνων περὶ ἐπικρατήσεως μεταξὺ τῶν συνιστάντων αὐτὸς στοιχείων. Η πάλη ὅμως τῶν στοιχείων ἐκεῖνων, τῶν ὄποιων ἡ ἀνέκαθεν ἴστορία εἶνε

κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττην γνωστὴ καὶ ἡτοι μεγίστην ἔσχε τὴν ἁρπὴν ἐπὶ τὴν πορείαν καὶ τὴν τύχην καὶ τῶν ἄλλων τοῦ ἀνθρώπινου γένους στοιχείων, εἴνε ἡ διεξαγόμενη ἀνέκαθεν μεταξὺ τῶν Σημιτῶν καὶ τῶν Ἄριων, μεταξὺ τῶν κατασχόντων τὰ δυτικὰ τῆς Ἀσίας καὶ τὰ μεσημβρινοσαντολικὰ τῆς Εὐρώπης σημιτικῶν καὶ ἀριανῶν λαῶν.

Ο χῶρος καὶ τὸ θέατρον τῆς πάλης ταύτης εὑρηται κυρίως καὶ πρὸ πάντων κείμενον ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσης καὶ μάλιστα ἐν τῇ ἀνατολικῇ αὐτῆς λεκάνῃ. Ο καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας Stein ἀρμόδιος ἐκ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ τῷ 1881 συμβάντων, ἀπεφήνατο περὶ τούτου ὡς ἔξης: «Πρότερον ἀλληλούχοις θαλάσσης ἐπρωταγωνίστησεν ἐν τῇ ιστορίᾳ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων γρόνων μέχρι τῶν καθ' ήμερις τῆς Μεσογείου, τὸ δ' ἐπὶ τῆς Μεσογείου κρήτος δείποτε ἔζητοντο ἐν τῇ κατοχῇ οὐχὶ τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ τῶν ὑπὸ αὐτῆς προσκλυζομένων ἀκτῶν. Πάσας ἀλλοίωσις τῶν ἐπιθαλασσίων χωρῶν τῆς Μεσογείου ἡρμηνεύθη ἐνεκ τούτου ὡς φαινόμενον οὐχὶ ἀπλῶς τοπικόν. Περιττὸν νὰ ἀνελίξωμεν διὰ μακροστέρων τὴν εἰκόνα τῆς Μεσογείου ἐπὶ τῶν Φινίκων, τῶν Ἐλλήνων, τῶν Καρχηδόνων καὶ τῶν Ρωμαίων, διότι γνωστὸν τυχάνει, διτὶ μία ουσιώδης μαζὶ τῆς ιστορίας τῶν ἐπικρατεῖων τούτων ἀπερχοσίθη ἐν τοῖς διδαστοῖς τῆς Μεσογείου!».

Τοῦ χώρου τούτου τὰ δυτικὰ ἄκρα, αἱ ἀνατολικαὶ τῆς Μεσογείου πρὸ πάντων ἀκταί, ὡς ἐκ πολλῶν ὀσημέροι διδούμενων τεκμηρίων συγάγεται, κατελήφθησαν πρῶτον ὑπὸ διαφόρων σημιτικῶν φύλων. Κατόπιν τούτων κατέρρευσαν εἰς Μικρασίαν, διὰ τῶν ύψιπέδων τοῦ Ιράν καὶ τῆς Ἀρμενίας προελαστικτες, οἱ ἡμέτεροι Ἄριοι, οἵτινες διαβάντες τὸν τε Βόσπορον καὶ τὸν Ἐλλήσποντον διηπλώθησαν εἰς τὰς περὶ τὸ Αἴγαιον χώρας, διότι Φρύγες καὶ Βρύγες, Μυσοὶ καὶ Μαισοί, Κουρῆται, Λέλεγες ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ ἄλλοι παραπλήσιοι ἀπαντῶσιν. Οἱ Σημιταὶ ὅμως καὶ πρότερον ὅντες μέχρι τῶν ἀστικῶν ἀκτῶν, καὶ μάλιστα τῶν πρὸς μεσημβρίαν κατατείνουμένων, ἐνιδρυμένοι καὶ ἀρχαιότεροι καινωνικῶς προηγμένοι, ἤρξαντο πρωτιμώτατα διαυλακοῦντες διὰ σχεδιῶν καὶ σκαφιδίων τὴν πρὸ αὐτῶν θαλάσσαν, σὺν τῷ χρόνῳ δὲ προσλαύνοντες κατεκαλύψαν διὰ πλήθους νεῶν μαζίλον ἥδη ἐξηρτυμένων αὐτήν. Οὐ μόνον οἱ ἀνελισσόμενοι ἥδη αἰγυτιαὶ ιερογλυφικῶν κειμένων πγάρται καὶ πάπυροι καὶ αἱ ἀναγεγραμμέναι ἀσσυριακαὶ ἐν Νινευῇ καὶ ἀλλαχόθι σημιτικαὶ ἐπιγραφαί, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν Κύπρῳ καὶ Κρήτῃ ἀνακαλυπτόμενα ὀσημέροι ιερογλυφικῆς γραφῆς καὶ ὅγκωδῶν οἰκοδομῶν λείψανα μαρτυροῦσιν ἀναμφορίστως, διτὶ ὑπερτριγύλια πρὸ Χριστοῦ ἔτη οἱ ἔξ Ανατολῶν Σημιταὶ προσπλέοντες καὶ ἡγον καὶ ἐφερον τὴν καθ' ήμερις θαλάσσαν καὶ ἐνεκθύσταντο. ἐν ταῖς νήσοις καὶ ταῖς παραλίαις αὐτῆς.

Δὲν εὑρον ἐν τούτοις οἱ παλαιότατοι ἐκεῖνοι ἔξ Ανατολῶν ναυτίλοι, δισφ καὶ ἀν βυθιζόται ὁ πλοῦς

¹ Ορα «Τὸ Κίνημα τῆς Αἰγύπτου» ἐν τῷ Τύπῳ τῆς Βιέννης, κατὰ Οκτώβριον τοῦ 1881.

αὐτῶν ἐκεῖνος εἰς ἀπωτάτην ἀρχαιότητα, κανὸν ἀνθρώπων τὸν χῶρον, πρὸς δὲ ἔπλεον, καθὼς ἐκ τῶν περὶ αἰγυπτιακῶν δυναστειῶν οἱερογλυφικῶν συνάγεται. Κατ’ αὐτὰ cι κριτοῦντες ἐκεῖνοι τῆς καὶ ἡμᾶς θαλασσῆς ἥρξαν, ικανότητα καὶ δύναμιν κεκτημένοι, τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχεγόνου λαοῦ, ἡγεμόνας ἢ ἀρμοστὰς ἐν αὐτῷ ἐγκαταστήσαντες, τοὺς κατὰ Γλαδστῶνα δυηρικοὺς ἄνακτας ἢ τοὺς προγόνους αὐτῶν. Οἱ λαὸς ὅμως ἐκεῖνος, δημοσίεως τοῖς πρώτοις αὐτοῦ κοινωνιοῖς βάναυσιν ἥγον καὶ ἔφερον τότε cι ἐμπροικοὶ καὶ πολυμήχανοι Σημῖται, ἐγκλείων ἐν ἑστῷ ζῷων προσέριου ἀναπτύξεως καὶ ἐπιδόσεως, ἀρρομῆς μόνον δεσμένος πρὸς ἐκφυγὴν καὶ ἐκδήλωσιν τῶν σίκειῶν αὐτῷ θεῶν σπερμάτων, φαίνεται διτὶ πολὺ πρωμάτως ἐν πᾶσιν ἐπιαἰδεύθη καὶ εἰς ὑψός ἀνθρωπιστικὸν οὐκ εὐκαταρρόνητον ἀναλόγως ἀνέρωμε. Ήλὴν ἄλλων πολλῶν, ἡ ἐκμεμορφωμένη ἥρη ἐκείνη καθ’ “Οὐηρὸν γλῶσσα ἀπὸ πόρου ἦρά γε χρόνου ἐλειπάντεο καὶ ἐκαλλωπίζετο μέχρις cι καταστῇ οὕτως ίκνη, ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ παραστήσῃ τὰ θεοπέσια καὶ γεφρὰ ἐκεῖνα δικανοήματα, τὰ ἐν τοῖς δυηρικοῖς ἐπεσιν ἀναγραφέντα; ”Εδυνήθη λαπίὸν διπλαίσιος λαὸς νὰ διαμορφωθῇ, ἐκ παραδειγμάτων ἀναμφροίστως ἔξιθιν αὐτῷ ὑπεβληθέντων, ἀλλ’ οὔτως, ὥστε οὐ μόνον ταχέως σχετικῶς τὴν προσήκουσαν νὰ κατάσχῃ θεῖσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπίθεσιν νὰ ἀναλάβῃ, ἀμυνόμενος τέως καὶ ἐν παθητικῇ στάσει διατελῶν.

Ἡ νέα αὖτη φάσις καὶ κατάστασις τῶν ἀριανῶν ἐκείνων προγόνων ἡμῶν διεξάγεται ὑπὸ τῶν φύλων ἐκείνων, ἀτινα κατὰ τοὺς τῶν οἱερογλυφικῶν νῦν δικανογιμένους καὶ ἀνελισσομένους πίνακας ἀποκαλοῦνται οἱ ἐκ τῆς θαλάσσης λαοί. Οἱ Ἀρισπελασγοὶ οὗτοι ἐν τῷ μεταγιμώφ ἥρῃ τῆς προσμυκηναῖς καὶ μυκηναῖς περιόδου ἵπτάμενοι, Αἰολίδαι ἢ Ἀγχιοὶ καὶ Δαναοὶ ἥρῃ ὄντες, διεξάγουσι πάλην περὶ ὄλοσηροῦς ἐπικρατήσεως ἐν τοῖς ὕδασιν αὐτῶν κατὰ τῶν ἔξι ἀνατολῶν ἐπ’ αὐτοὺς πρότερον ἐπελθόντων. Ἡ πάλη αὖτη ἐσωτερικὴ τὸ πρῶτον οὔτα καὶ περὶ πᾶν τὸ ὄθνειον κατ’ αὐτοῦ τούτου στρεφομένη περικλείει ἐν ἑστῇ cι μόνον τὰ εἰς τὸν βιοτικόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν θρησκευτικὸν κύκλον ἀναγόμενα. Ναὶ μὲν αἱ θρησκευτικαὶ δοκεῖσι καὶ ἀντιλήψεις τῶν τε Σημιτῶν καὶ Ἀρίων ἐταυτίζοντο τὸ κατ’ ἀρχάς, καθὼς ἡ συγκριτικὴ θεολογία ἀπέδειξε, περὶ ἔναν θεὸν στρεφόμεναι· ἐν τῇ παρόσῳ ὅμως τοσούτων αἰώνων ἢ καὶ χιλιετροῖσιν ἡ ἐνότης ἐκείνη διαπασθεῖσα παρήγαγε τὰς τῶν δυνάμεων καὶ ἐνεργειῶν αὐτῆς διαφέρουσι ὑποστάσεις. Ταύτας ἄλλως cι Ἀρίωι καὶ ἄλλως cι Σημίταις ἥρῃ ἀντιλαμβάνομενοι, ἐπάλλισκον καὶ περὶ αὐτῶν πάλην μακροίων, μέχρις οὐ τελείως ἐπεκράτησε τὸ φύλον ἐκεῖνο, τὸ ὅπειον ἀρχῆθεν ἀνθρωπιωτέρως κατέβαλε βάσεις, τὸ τῶν Ἀρίων, ἢ ἀκριβέστερον Ἀρισπελασγῶν.

Ἡ καθ’ ἡμᾶς συγκριτικὴ θεολογία καὶ κριτικὴ ἀπέδειξεν ἐν πολλοῖς, διτὶ πληθὺς μόνων ἔσχεν ἀρχῆθεν πραγματικὴν ὑπόστασιν, τοιούτων ἔξι ἀλληλαγόριων ἀδιεξιτήτων στρωμάτων ἀποθέντων. Ἐκ τῶν σπουδαιωτέρων καὶ ὑψίστης καὶ χρυσαποστι-

κωτάτης θρησκευτικῆς τε καὶ ἔθνικῆς σημασίας περιεκτικῶν τούτων μόνων εἴνε ἡ ἔρις περὶ ἐπικρατήσεως δύο τῶν μετέόνων ἐν τῷ τότε θεοτήτων, ἡ τῆς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ἀκριβῶς τῶν δύο τούτων θρησκευτικῶν ἀντιλήψεων ἐνοπτρίζεται ἡ φύσις καὶ ίκανότης τῶν δύο ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει ἔξαρχουσῶν φύλῶν, τῆς τῶν Ἀρίων καὶ τῶν Σημιτῶν. Ὁ βαθυσήμαντος μῆθος, ὁ κόσμος δύο ἔθνοις γεγονότων, παρίστησιν, διτὶ ἐρίσασα ἡ Ἀθηνᾶ περὶ ἐπικρατήσεως ἐν Τροζῆνι καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ προστασίας αὐτῶν πρὸς τὸν Ποσειδῶνα, ἐνίκησεν ἀναστοῦσα ἐν τῇ γῆς ἐν τῇ Ἀκροπόλει τὴν ίερὰν ἐλαῖνην, τὴν μορίαν, ἐνῷ δὲ Ποσειδῶνα πλήξεις διὰ τῆς τριαντῆς τοῦ τὸν ίερὸν βράχιον παρήγαγε πηγὴν θαλασσίου ὕδατος, ἢ ἐπιπλούσιον, διτὶς κατὰ τοὺς συμβολιστὰς εἰκονίζει ἡ ἀναπηδῶντα θαλάσσια κύματα. Οἱ παρὰ Ξενοφῶντι (ἐν Ἀπομνημονεύμασι, III, ε’, 10), Σωκράτης καὶ Περικλῆς δὲ τοῦ Περικλέους περὶ τῆς ἀρχῆς ἀρετῆς καὶ εὐκλείας καὶ εὐδαιμονίας διαλεγόμενοι, ἀναφέρουσιν, διτὶ πὴν προτιμήσεως ἔριδα καὶ φολονεικίν τῶν θεῶν ἐκριναν (ἀπεφάσισαν) cι περὶ Κέρωπα δι’ ἀρετὴν, ἀπένειμαν τουτέστι τὸ τῆς προτιμήσεως γέρχες εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ἡ ἀρετὴ εἰς μόνην τὴν θεότητα ἐκείνην προστιθεῖσεν, ἥτις ἔξεπροσώπει τὸ πνεῦμα καὶ τὴν φρόνησιν, ἡς σύμβολον ἡ εὐεργετικὴ ἐλαῖα, καὶ αὐτῇ ἡ ἐν τῇ κεφαλῆς τοῦ παντοκράτορος Διός, τοῦ τὴν Μῆτιν καταπιόντος, Ἀθηνᾶ, ἐνῷ δὲ Ποσειδῶνα ἔξεπροσώπει τούναντίον τὸν ἔνυλον κόσμον, τὸ ἐν ἀνθρώποις φύλαρτὸν στοιχεῖον. Ἡδη ἐπρεπε νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τοὺς μεγάλους θεοὺς τῶν Ἀρίων, τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὸν γεννήτορα αὐτῆς, ἡ θύνεια ἐξ Ἀσίας θεότης, δὲ σημιτικὸς Ποσειδῶν. Ἡ ἔρις καὶ ἡ πάλη περὶ πρωτείων καὶ ἐπικρατήσεως θάντορες βεβαίως μακρά, καθὼς ἔρις λαῶν πρωτης διαποτέτητι, μέχρις οὐ κριθεῖσα ἐν τέλει ἀπεφασίσθη καὶ ἀπέθη ὑπέρ εἰκότες, οἵτινες καὶ ἐγγάριοι ήσαν καὶ τὰ ἀθένατα ἐν ἑκατοῖς ἔνεκλειον ζῷων πρωτείων. Ὁ Γλαδστῶν ἐν τῷ συστήματι τῆς ἀγαρίκης θρησκείας διορᾷ¹, διτὶ δὲ Ποσειδῶνα εἴνε διαπεινότερος τὸν τύπον ἐν τοῖς θεοῖς. Ἰσχυρός, λέγει, ὡς ἀνέλιξις δυνάμεως, οὐδαμοῦ εύρισκεται ἐν ἐπαφῇ πρός τε τὰ ἡθικὰ καὶ ὑλικὰ στοιχεῖα τὰ ἐν τῇ ὄλυμπει φύσεις. Ἀνευρίσκεται οὐτοὶς σχετικόμενος πρὸς τὴν Λιβύην ἀκτὴν, ὅπου οἱ Κύκλωπες φοιτᾶ εἰς τοὺς Αἰθιοπας, δύως ἀπολαύση τῶν θυσιῶν των, ἐνῷ cι Ολύμπιοι θεοὶ συνέρχονται εἰς πάνθημον συμβολούσιον. Πάντα ταῦτα λαπίὸν δειπνούσιν, διτὶς ἡ βασιλείας αὐτοῦ ὡς ὑλικὴ καὶ βιαία ἔθετε κλίνει τέλος καὶ ὑποχωρήσει πρὸς τῆς δισημέραι θριαμβεούσης καθηκῆς λατρείας τῆς διανοίας, τῆς προσμάχου ἐν παντὶ ίδεισι τοῦ πνεύματος ἔργων Ἀθηνᾶς. Καὶ οὔτως αὖτη μὲν ἐνιδρύθη ἐν θρόνῳ ὑψηλῷ καὶ ἐπηρημένῳ, ἐν τῇ αἰώνιοι καὶ πανσέπτῳ τοῦ περικλεοῦς ἀστερος Ἀκροπόλει, διπόθεν καλεῖ τὰ ἐθνη τε εἰς προσκύνησιν καὶ ἐκστατικὸν θυμυτρόν

¹ “Ορα πραγματείαν αὐτοῦ «Περὶ τῶν Ὁμηρικῶν Θεῶν», δημοσιευθεῖσαν ἐν ἀμερικανικῷ περιοδικῷ, τῷ 1892.

τῶν εἰς ακλήσις ἀνεφίκτων τῆς ἀνθρωπίνης ἀντιλήψεως ἔργων, ἐνῷ τὸ κράτος τοῦ Ποσειδῶνος, καθό φθικρτὸν καὶ πεπερασμένον, κατέπεσεν ἢ ἐν στενῷ χώρῳ περιωρίσθη, διότι ἡ λατρεία αὐτοῦ μόλις ἐν τέλει περιεσώθη ἐν τισι μέρεσιν, ὡς ἐν τῇ Ἰσθμίᾳ Κορίνθῳ, ἐν Τροιζήνι καὶ Καλαυρίᾳ ἢ ἐν ταῖς νήσοις, ὅπου ἐπὶ χρόνον μακρὸν πρότερον ἐκράτησεν καὶ ἥρξεν οἱ ἔξι ἀνατολῶν ναυτίλοις ἐκεῖνοι Σημῖται.

Ἡ κατίσχυσις ἐν τέλει τοῦ πνεύματος κατὰ τῆς ὑλῆς, ἡ ἀλληγορισμένη ἐν τῷ ὥραιῳ μύθῳ τῆς ἔριδος καὶ κρίσεως τῶν δύο θεῶν, ἀποτελεῖ τὴν ἔναρξιν τῆς λύσεως τοῦ δεσμοῦ μεγάλου καὶ σπουδαίου ἐν ἀνθρώποις δράματος. Οἱ μεγάλοι τῆς ἀρχικότητος καλλιτέχναι παραλαβόντες ἐκ τῶν δεδεγμένων παρὰ τῶν αἰώνων ἐν μύθοις τὸ μέγα κοινωνικὸν γεγονός, δὲν ἐδύναντο ἢ νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν σάρκα καὶ ὅστα διὰ τῆς ἀλυνάστου αὐτῶν γλυφίδος ἐν τοῖς τῶν ἀετωμάτων ἀριστούργημασι, τὰ δόποια ἐκόσμουν τοὺς ναοὺς καὶ τὰ ἱερὰ τῆς θριαμβεύσαστης ἐκείνης θεότητος, ἡτις ἥθελεν εἶναι τὸ σύμβολον τούτου οὐεντούντος ὑπερόχου διανοίας καὶ πνευματικοῦ ιδεώδους ἐν πᾶσιν ὑπερυψήλου. Ἡ κρίσις τῆς τῶν θεῶν ἔριδος, ταύτιζομένη πρὸς τὴν ἀνέκαθεν περὶ ἐπικρατήσεως πάλην μεταξὺ τῶν δύο ἀντιθέτων φυλετικῶν στοιχείων, τοῦ ἀριανοῦ καὶ τοῦ σημιτικοῦ, φαίνεται διαρκέσσασα δεκάδας αἰώνων πρὸ τῆς λιξεως αὐτῆς, τῆς τελείας τουτέστιν ἀποφάσεως, τῆς ἐνάρξεως τῆς λύσεως τοῦ δεσμοῦ τοῦ ἔθνολογικοῦ δράματος. Ἀπὸ τῆς ι' αἰγυπτιακῆς δυναστείας, κατὰ τὰς ἀνακαλυπτομένας ἵερογλυφικὰς πηγὰς μέχρι τῆς κε' Φοίνικες καὶ Αἰγύπτιοι περιάγουσιν ἐν θριάμβῳ τὴν τρίαιναν τοῦ Ποσειδῶνος αὐτῶν ἀνὰ τὰ Ἑλληνικὰ πελάγη. Ἐν τῷ οὐ μικρῷ τούτῳ χρονικῷ διαστήματι δὲν παύεται ἀπεργαζόμενη ζύμωσις ἐν τῷ τῶν Ἑλληνικῶν Ἀρίων ἐπιδεκτικῷ μεγάλης ἀναπτύξεως καὶ ἀνελίξεως πνεύματι, ἡτις ἐν τέλει ἐκδηλοῦται ἐν τοῖς τεραστίοις ἔργοις τῶν Ἀριοπελασγῶν Τιτάνων καὶ Γιγάντων, καὶ τῶν μετ' αὐτοὺς πολυωνύμων ἡμιθέων καὶ ἡρώων Αἰσθιδῶν, τῶν διαδόχων αὐτῶν Ἡρακλέων, Μινώων, Θησέων, Ιασώνων, Μελεάγρων καὶ τῶν ἄλλων ἐκείνων, σίτινες ἐκ τῆς πρότερον παθητικῆς ἀμύνης ἀναλαμβάνουσι τὴν ἐπιθεσιν καὶ σαροῦσιν ἐκ τῶν θαλασσῶν αὐτῶν τοὺς περὶ τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὸν Ἀμφωνα Σημίτας καὶ ἀπαλλάξτουσι γρόνῳ πολλῷ πρότερον τοῦ Εέρεζου τὴν Εύρωπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας. Καὶ ὁ μὲν παλαιότατος ἐκεῖνος, κατὰ τὸν Θουκυδίδην, Μίνως Κάρας καὶ Φοίνικας ἔξελάσσασις ἐκ τοῦ Αἰγαίου, ἐγκαθίστασι ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς θαλάσσαις μετὰ τοῦ ἔανθιζόστρυχος ἀδέλφου αὐτοῦ Ραδαμάνθυος τὴν πρώτην ἐν αὐταῖς Ἑλληνικὴν δυναστείαν, τὴν ἀχαικήνην ἡγεμονίαν· ὁ δὲ μετ' αὐτὸν υἱὸς Δευκαλίων, ὁ Θεσσαλὸς Ιάσων, ὁ τῶν Ἀθηνῶν ἥρως Θησεὺς μετ' ἄλλων αἰσθικῶν καὶ ἀχαικῶν νῦν ἀριστέων ἐπιβιώνοντες ἐπακτροκελήτων ἀποδίδουσι τὰ ίσα, δὲ μὲν μέχρι τῶν μυχῶν τοῦ Εὔξείνου, δὲ δὲ μέχρι τῶν ἔκβολῶν τοῦ Νείλου καὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Συρίας καὶ Φοινίκης ἐπιπλέοντες. Οὕτοι εἶναι οἱ μόνοι οἱ καθ' Ομηρον περὶ τὰ Τρωϊκὰ ἀχαικοὶ ναυτί-

λοι¹, ἀλλὰ καὶ οἱ κατὰ τὰ ἱερογλυφικὰ τῶν Αἰγυπτίων ἐκ θαλάσσης προερχόμενοι ἐκεῖνοι λαοί, ἐν τοῖς καταχριθμοῦνται καὶ οἱ Ἀικιΐκτας καὶ Δαναοῦνται, οἱ μετὰ τοὺς Ἀριοπελασγούς καὶ Αἰσθεῖς ἐπικληθέντες Ἀχαιοὶ καὶ Δαναοί.

Αὕτη ἡ κρίσις τῶν δύο μεγάλων τῶν Ἀρίων καὶ τῶν Σημιτῶν θεῶν, τῆς Παλλαδίου Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἰππείου καὶ Θαλασσίου Ποσειδῶνος. Τὸ πνεῦμα κατὰ φυσικὸν λόγον κατίσχυεν ἐν τέλει τῆς ὑλῆς. Καὶ ἐνεργεῖτο μὲν ἀνέκαθεν τὸ ἀρινὸν φῦλον πνεύματος ὑπερυψήλου, θεῖου, ἀδεῖτο δὲ μόνον πρωσφόρων ἔξωτερικῶν περιστάσεων, ὅπως τὰ θεῖα ἐν αὐτῷ σπέρματα ἐκδηλούμενα καὶ σὺν τῷ χρόνῳ σελαγίζοντα φωτίσωσι καὶ καταλαμψῶσι τὰς τρίσους, δι' ὧν ἡ ἀνώτερον τῆς ὑλῆς ἔχουσα προσφορισμὸν ἀνθρωπότης προσφοριστο νὰ χωρήσῃ ἐπὶ τὰ πρόσω πατελέση αὐτόν.

B. ΨΙΛΑΚΗΣ

ΣΚΗΝΑΙ ΤΟΥ ΝΕΑΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ²

Κατὰ μετάφρασιν E. A. Rothe.

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΟΥ ΟΛΙΒΙΕΡΟΥ

B'.

Καθ' ὃδὸν ἡσύχασεν ὀλίγον ὁ Ὁλιθιέρος καὶ κατώρθωσεν εἰσερχόμενος νὰ καληπτείσῃ εὐπρεπῶς τὸν πατέρα του. Εἴθεις ἔπειτα ἀνέβη εἰς τὸν κοιτῶνά του καὶ χωρὶς νὰ συλλογισθῇ νὰ κλείσῃ τὸ παραθυρόν, ἀν καὶ ἔπνεε παχερός βρορᾶς, τοῦ ὄποιου αἱ θωπεῖαι ἡδύναντο ν' ἀπειδῶσι θυνατηφόρων, ἐκάθισε παρὰ τὴν τράπεζαν, στηρίζων εἰς τὰς χείρας τὸ μέτωπόν του περιρρέμενον ὑπὸ φλογεροῦ ἰδρῶτος.

"Οσοι ἔτυχε νὰ παρευρεθῶσιν εἰς ἀποκοπὴν ποδὸς ἢ βροχίστονος ἐντὸς νοσοκομείου, ἐνθυμοῦνται βεβαίως πῶς ἀπλώνεται τὸ θύμα ἐπὶ ὑψηλῆς κλίνης σκεπασμένης μὲν ἀσπρηνὶ σινδόνα. Περὶ αὐτὸν τάσσονται ὁ χειρουργὸς καὶ οἱ βοηθοὶ του, ἐτοιμαζόντες τὰ ἀπαισίως ἀντηχοῦντα χειρουργικὰ ἐργαλεῖα. Εἰς τὸ φθερὸν ἐκεῖνο κροτάλισμα ἀποστρέψει ὁ πάσχων τὴν κεφαλήν, τρέμων ὡς ἐλαφρὸς ἀκουσουσα τὸ γαύγισμα τῶν μελλόντων νὰ τὴν σπαράξωσι λαγωνικῶν. Ο χειρουργὸς ἐν τούτοις ἀναστηκὼν τὰς χειρίδας του ἐνόυματός του, ἐκλέγει κομψόν τι ἐργαλεῖον μὲν λαβὴν ἐλεφαντόδοντος ἢ μαργαροστράκου καὶ, ἀν ἥνται ἐπιτήδειος, σχίζει διὰ μιᾶς μόνης μαχαιριῶς τὴν ἐπιδερμίδα. Ο πάσχων ἐκπέμπει τὴν πρώτην του κραυγὴν καὶ τὸ αἷμα κοκκινίζει τὴν σινδόνα. "Ἐπειτα ἔρχεται ἡ σειρὰ τῶν ἄλλων ἐργαλείων, τῶν μαχαιρῶν, ψιλίδων, σμιλίων, σχαστήρων, κοπαρίων καὶ τῶν λοιπῶν παντὸς μεγέθους καὶ σχήματος σιδηρῶν καὶ χαλυβίδινων συνέργων, διὰ τῶν ὄποιων ἀναγίγεται εἰς τὰς σπαράξας σάρκας αἰματηρὸν ῥήγμα πρὸς εἰσαγωγὴν τῆς μελλούσης νὰ διαιρέσῃ τὰ οστά πριόνος. Ο χειρουργὸς ἔξα-

¹ "Ορα 'Ομηρον' Οδυσσείας P, 425 καὶ ἑ. καὶ T, 183.

² Ἰδε σελ. 407.